

1 Mayıs: Bitmeyen Mücadele

Sevtap Akdağ

Haklarımız ve
Hayatlarımız İçin
1 Mayıs'a

Sakine Esen Yılmaz

Aynı Günün İçinde Sıkışmak:
Kadın Emeği, Kriz ve Bitmeyen
Mücadele

Esra Kahraman

Kadınların Barış Emeği

Internationalist Commune

Kadınların Köyü: Jinwar -
Çeviri

Ezgi Sıla Demir

Ataerki Yazılım Güncelledi:
Acının Metalaşması ve Dijital
Kadın Kırımı

İÇİNDEKİLER

1

Haklarımız ve Hayatlarımız İçin 1 Mayıs'a

Sevtap Akdağ

4

Aynı Günün İçinde Sıkışmak: Kadın Emeği, Kriz ve Bitmeyen Mücadele

Sakine Esen Yılmaz

8

Kadınların Barış Emeği

Esra Kahraman

13

Kadınların Köyü: Jinwar

Internationalist Commune

19

Ataerki Yazılım Güncelledi: Acının Metalaşması ve Dijital Kadın Kırımı

Ezgi Sıla Demir

Haklarımız ve Hayatlarımız İçin 1 Mayıs'a

Sevtaç Akdağ-26 Nisan 2026

1 Mayıs, emek mücadelesinin tarihsel birikimini bugüne taşıyan; aynı zamanda emeğin görünmeyen yüzlerini görünür kılma sorumluluğunu hatırlatan büyük bir gün. Bu görünmeyen alanların başında ise kadın emeği geliyor. Kadınlar, yalnızca ücretli işlerde değil; ev içi üretimde, bakım hizmetlerinde, duygusal ve yeniden üretim sürecinde de toplumun sürekliliğini sağlayan temel bir rol oynuyor, emek harcıyor. Ancak bu çok katmanlı emek, değer üretmesine rağmen tanınmıyor, ölçülmüyor ve kamusal politikaların dışında bırakılıyor

1 Mayıs, emekçilerin sermaye düzenine karşı yürüttüğü kavgada simgeleşen birlik, mücadele ve dayanışma günü. Milyonların, sınıfsız ve sömürsüz, eşit özgür bir dünyanın mümkün ve zorunlu olduğunu bir kez daha yüksek sesle paylaştığı gün.

Kapitalist sömürüye karşı yükseltiletilen direnişin, 8 saatlik işgünü talebiyle başlayan; tüm ezilen, yok sayılanların her düzeyde eşitlik ve özgürlük talebiyle zenginleşen büyük akışının meydanlarda yan yana geldiği gün.

1 Mayıs ve Kadın Emeği

1 Mayıs, emek mücadelesinin tarihsel birikimini bugüne taşıyan; aynı zamanda emeğin görünmeyen yüzlerini görünür kılma sorumluluğunu hatırlatan büyük bir gün. Bu görünmeyen alanların başında ise kadın emeği geliyor. Kadınlar, yalnızca ücretli işlerde değil; ev içi üretimde, bakım hizmetlerinde, duygusal ve yeniden üretim sürecinde de toplumun sürekliliğini sağlayan temel bir rol oynuyor, emek harcıyor. Ancak bu çok

katmanlı emek, değer üretmesine rağmen tanınmıyor, ölçülmüyor ve kamusal politikaların dışında bırakılıyor. Bu nedenle 1 Mayıs, kadın emeğinin görünürlüğü ve eşitliği için verilen mücadelenin de simgesel bir ifadesidir.

Ücretli emek açısından bakıldığında da Türkiye’de kadın emekçilerin durumu, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin derin etkilerini açık biçimde yansıtıyor. Kadınların iş gücüne katılım oranı erkeklerden oldukça düşük. İş bulabilenler çoğunlukla güvencesiz, düşük ücretli ve esnek çalışmaya yönlendiriliyor. Özellikle hizmet sektörü, tekstil, tarım ve ev içi hizmetler vb.de yoğunlaşan kadın emeği, çoğu zaman kayıt dışı istihdamın düşük ücretli güvencesiz alanlarında var olabiliyor.

Aile kutsallığı örtüsünün altına gizlenmeye çalışılan tüm eviçi “kadınlık görevleri”nin değer bilinmezliği ve öncelikli sorumluluk kabul edilmesi üretim sürecinde kadın emeğinin konumunu ve değerini de belirliyor. Çünkü görünmeyen mesai kadınların istihdama katılımını sınırlandırıyor, çalışma yaşamında sürekliliklerini zorlaştırıyor, kadın yoksulluğunu derinleştiriyor.

Bu nedenle kadın emeği için mücadele, üretim ve yeniden üretim sürecini birlikte ele alan bir perspektifle kurulabilir ancak. 1 Mayıs alanlarına akışı da bu ekseninde olmak durumunda.

Tarihten Günümüze; 1 Mayıs Alanlarında Kadınlar

Cumhuriyet’in ilk yıllarında sanayileşmeyle birlikte kadın işçilerin sayısı artsa da, kamusal alanda söz söyleme imkânları, dolayısıyla 1 Mayıs alanlarındaki görünürlükleri oldukça kısıtlıydı.

1970’li yıllar bu açıdan bir kırılma noktası oldu. İşçi hareketinin ve toplumsal muhalefetin yükseldiği bu dönemde kadınlar, fabrikalarda, sendikalarda ve meydanlarda daha görünür oldu; 1 Mayıs mitinglerine katılımları göz doldurur hale geldi. Özellikle 1976 ve 1977 1 Mayısları, kadınların kitlesel katılımıyla dikkat çeker.

12 Eylül darbesi tüm toplumsal hareketleri olduğu gibi kadınların kamusal alandaki varlığını da ciddi biçimde baskılamıştı. Ancak 1980’lerin ikinci yarısında kadınlar taleplerini sokaklara en önce taşıyan kesimleri oluşturdu, 1 Mayıs alanlarına da kendi talepleriyle dönmeye başladılar.

Bu dönemde kadınlar, yalnızca “işçi” kimliğiyle değil; patriyarkaya, şiddete ve eşitsizliğe karşı mücadele eden özneler olarak da meydanlarda yer aldılar. Kadın emeğinin özgüllüğünü içeren taleplerin yanında, bedenlerine ve kimliklerine sahip çıkan talepleri de yan yana koyan bütünlüklü bir eşitlik özgürlük mücadelesi yükseltmeye başladılar. Bu süreçte Kürt kadın hareketi özgün talepleri ve güçlü örgütlenmesiyle kadın hareketi içinde önemli bir yere sahip olarak 1 Mayıs alanlarında da belirgin bir yer edindi.

2000’ler ve sonrasında Türkiye’de 1 Mayıslar, kadınlar açısından çok katmanlı bir mücadele alanıdır. Sendikalı işçi kadınlar, güvencesiz çalışanlar, ev içi emek verenler, kadına dönük şiddete karşı örgütlenenler, barış inisiyatifleri, feminist ve sosyalist kadın örgütleri, Kürt kadın hareketi, kamu emekçileri, genç kadınlar ve lgbti+’lar aynı meydanda farklı deneyimlerini ortaklaştırırlar.

Her 1 Mayıs, geçmişte verilen mücadelelerin izlerini taşıırken, yeni kuşak kadınların talepleriyle yeniden şekillenir. Bu nedente 1 Mayıs, kadınlar için süreklilik kazanan bir direniş ve dayanışma alanıdır. Aynı zamanda 1 Mayıs, kadınların kendi örgütlenme biçimlerini de görünür kıldığı bir alandır. Kadın blokları, mor bayraklar ve feminist sloganlar, emek mücadelesine toplumsal cinsiyet perspektifi kazandırır.

1 Mayıs 2026 Yaklaşırken

Bugün 2026 1 Mayıs’ı yaklaşırken bir kez daha erkek egemen kapitalist sistemin yarattığı sorunlar karşısında sömürüye, savaşa, şiddete ve eşitsizliğe karşı toplam taleplerimizle alanlara akacağız. Evde ve işte harcadığımız ücretli ücretsiz emeğimizin görünmezliğine, değersizleştirilmesine karşı sesimizi yükselteceğiz. İnsanca yaşanacak ücret talebiyle kadına yönelik şiddetle mücadelenin; barış talebiyle güvenceli iş talebinin ne denli birbirine bağlı olduğunu göstereceğiz. Anadilinde kamu hizmeti talebimizle çocuklara ücretsiz ve yaygın kreş talebimizi, boşanma hakkına ilişkin taleplerimizle eşdeğer işe eşit ücret talebimizi yan yana koyacağız. Haklarımıza ve hayatlarımıza sahip çıkarken barışın mücadelesinin en önünde olduğumuzu; emeğimizin görünmezliğine isyan ederken doğanın talanına da sesimizi yükselttiğimizi göstereceğiz.

Aynı Günün İçinde Sıkışmak: Kadın Emeği, Kriz ve Bitmeyen Mücadele

Sakine Esen Yılmaz-26 Nisan 2026

Güvenceli işçilerle güvencesiz işçiler arasındaki makas giderek açılıyor ve işsizler ordusuna her gün yenileri katılıyor. Kadınlarla erkekler arasındaki gelir adaletsizliği ise eşit işe eşit ücret hedefinden hâlâ ne kadar uzak olduğumuzu gösteriyor. Peki bu döngüden nasıl çıkılabilir? Zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmayanlar bu zincirleri nasıl kırabilir?

1 Mayıs İşçilerin ve Emekçilerin Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü'nü kutlamaya hazırlandığımız bu günlerde, aynı günün tekrar tekrar yaşandığı filmlerdeki gibi zamanın bir yerinde takılıp kalmış olma hissinden kurtulamıyorum. Değiştirdiklerimiz ve değiştiremediklerimiz için yeniden ve yeniden mücadele etmek zorunda kalıyoruz. Yasalar ve kazanılmış haklar, bizzat yasa koyucular tarafından ihlal ediliyor ya da uygulanmıyor. Sistem, krizleri savaşlar yoluyla daha da derinleştirerek istikrarsızlığı olağanlaştırırken, bütün krizlerde olduğu gibi yük yine kadınların omuzlarına biniyor. Güvencesiz çalışma, işsizlik, alım gücünün düşmesi ve kadınlar ile erkekler arasındaki ücret adaletsizliği gibi pek çok tema kadınların gündeminde yer almaya devam ediyor.

Demokrasinin görece olarak daha yüksek standartlara sahip olduğu Avrupa'da da durum çok farklı değil. Kadınlar, Avrupa ülkelerinde erkeklere göre ortalama saat başına %12 daha az kazanıyor. Kadınların çalışma hayatına katılımı erkeklere göre %10 daha düşük. Bununla birlikte esas çarpıcı olan, kadınların emeklilikte erkeklere kıyasla %25 oranında daha az gelire sahip olmaları. Yaşlı kadın yoksulluğu, ayrımcılık ve diğer toplumsal faktörlerle birleştiğinde dramatik bir boyuta ulaşıyor. Daha somut ifade etmek gerekirse,

2025 yılı verilerine göre 7 milyon kadın yaşlılıkta yoksullukla karşı karşıya kalırken, erkeklerde bu sayı yaklaşık 6 milyon.

Bu eşitsizliklerin temelinde ise yine cinsiyete dayalı iş bölümü yer alıyor. Kadınların hamilelik ve çocuk bakımı gibi ev içi görünmeyen emekleri, iş gücü piyasasında eşitsiz koşullarda yer almalarına neden oluyor. Yarı zamanlı çalışma, kadınlar açısından bir tercihten çok bir zorunluluğu ifade ediyor. Sayısal veriler de bu durumu destekliyor. Örneğin Almanya’da Temmuz 2025 itibarıyla çalışan kadınların %51’i yarı zamanlı çalışırken, erkeklerde bu oran %14.

Avrupa’da kadınların güçlendirilmesi için pek çok politik tedbir alınmasına rağmen, ataerkil yapı çoğu zaman biçim değiştirerek varlığını sürdürmeye devam ediyor. Özellikle boşanma durumunda çocukların bakım sorumluluğu kadınların üzerine kalıyor. Bu durum, kadın yoksulluğunun en önemli sebeplerinden biri. Çocuk yardımları ne yazık ki bu yükü tamamen karşılamaktan uzak. Kreşlerin azlığı ve okulların yarı zamanlı olması, okul çağına çocuğu olan annelerin yarı zamanlı işlere yönelmesine, dolayısıyla da kadın yoksulluğunun artmasına neden oluyor.

Göçmen kadınların durumu da kadın yoksulluğunun bir başka boyutunu oluşturuyor. Almanya genelinde kadınlar ve erkekler arasındaki ücret eşitsizliği %16 iken, bu oran göçmen kadınlar söz konusu olduğunda iki katına çıkarak %30’u buluyor. Burada özellikle dil bariyerinden kaynaklanan nedenlerle kadınların daha düşük nitelik gerektiren işlerde çalışmaları önemli bir rol oynuyor.

Güvenceli işçilerle güvencesiz işçiler arasındaki makas giderek açılıyor ve işsizler ordusuna her gün yenileri katılıyor. Kadınlarla erkekler arasındaki gelir adaletsizliği ise eşit işe eşit ücret hedefinden hâlâ ne kadar uzak olduğumuzu gösteriyor. Peki bu döngüden nasıl çıkılabilir? Zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmayanlar bu zincirleri nasıl kırabilir?

İşçi örgütleri ve sendikalar güçlenmeleri gerekirken her geçen gün kan kaybediyor. Avrupa’da ilk sendikanın 1842 yılında Belçika’da kurulmasının üzerinden 180 yıl geçmiş durumda. Yasal olarak sendikal haklar güvence altına alınmış olsa da, özellikle özel sektörde sendikalaşma ya da işyeri meclisleri kurma çabaları hâlâ çeşitli engellerle karşılaşılıyor.

Şüphesiz Marx'ın hayaleti artık Avrupa'da dolaşmıyor; ancak üye sayıları düşmesine rağmen hâlâ milyonlarca üyeye sahip sendikalar, uyuyan bir dev misali uyanacakları günü bekliyor. Onları uyandıracak olanlar ise, tıpkı Avusturya'da olduğu gibi, kadınlar ve gençler.

2016 yılından 2024 yılına kadar Avusturya hariç bütün Avrupa ülkelerinde sendikalaşma oranlarının düştüğünü görüyoruz. Peki Avusturya bu döngüden çıkmayı nasıl başardı? Avusturya Sendikalar Birliği (ÖGB – Österreichischer Gewerkschaftsbund), kadınların çalışma yaşamındaki konumunu güçlendirmek için eşit işe eşit ücret mücadelesi, ayrımcılığa karşı yasal düzenlemeler ve toplu sözleşmeler yoluyla önemli kazanımlar elde etti. Yarı zamanlı ve güvencesiz çalışan kadınların sosyal haklara erişiminin genişletilmesi, bakım yükünün paylaşımını teşvik eden politikalar ve kadınların sendikal temsiliyetinin artırılması bu sürecin temel adımları arasında yer aldı. Bu deneyim, kadınların ve gençlerin örgütlü mücadeleye katılımının sendikal hareketi yeniden canlandırabileceğini açıkça gösteriyor.

2026 1 Mayıs'ını karşılarken kadınlar açısından örgütlü mücadeleye duyulan ihtiyaç her zamankinden daha fazla. Ataerkil sistemin yapısal eşitsizliklerinin yanı sıra savaş ve militarizm dünyayı yeni ve daha sert bir evreye sürüklüyor; bunun kadınlar açısından mevcut sorunları daha da derinleştireceği açık. Bu yüzden ya bir yol bulmalı ya da yeni yollar açmalıyız.

Son not:

Bundesstiftung Gleichstellung (2026). *Die neue EU-Gleichstellungsstrategie 2026–2030: Wichtige Impulse für Deutschland.*

Erişim adresi: <https://www.bundesstiftung-gleichstellung.de/2026/03/24/die-neue-eu-gleichstellungsstrategie-2026-2030-wichtige-impulse-fuer-deutschland/>

(Son görüntülenme: 23.04.2026)

Bundesstiftung Gleichstellung (2025). *Armut – eine Frage des Geschlechts?*

Erişim adresi: <https://www.bundesstiftung-gleichstellung.de/wissen/themenfelder/armut-eine-frage-des-geschlechts/>

(Son görüntülenme: 23.04.2026)

Bundesagentur für Arbeit (2026). *Arbeitszeitumfang: Männer und Frauen arbeiten mehr in Teilzeit.*

Erişim adresi: <https://www.arbeitsagentur.de/presse/2026-10-beschaeftigung-der-frauen-auf-rekordhoch-bei-gleichzeitig-hoher-teilzeitquote>

(Son görüntülenme: 23.04.2026)

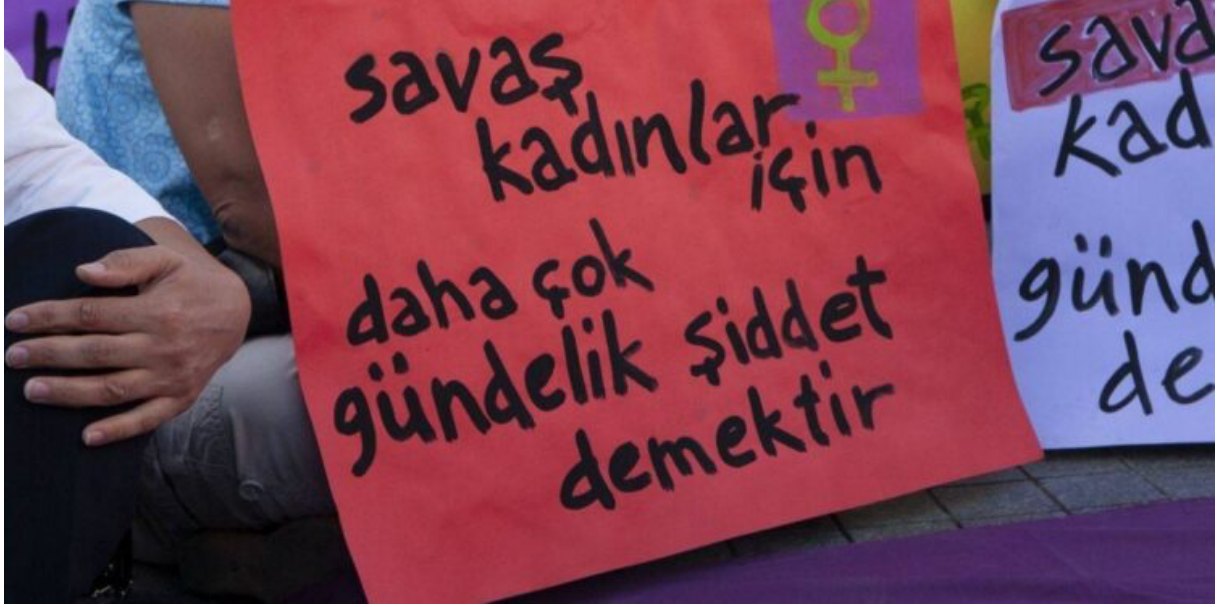
DAMIGRA (t.y.). *Unsichtbare sichtbar machen – Eine Reihe zur Benachteiligung von geflüchteten und migrierten Frauen auf dem Arbeitsmarkt.*

Erişim adresi: <https://www.damigra.de/meldungen/unsichtbare-sichtbar-machen/>

(Son görüntülenme: 23.04.2026)

Kadınların Barış Emeği

Esra Kahraman-26 Nisan 2026

Türkiye’de ve dünyada konuşulmaya çalışılan barış süreçleri de bu görünmez alanlardan bağımsız değildir. Kadın yoksulluğu ile ev içi emeğin görünmezliği arasındaki bağ, barışın toplumsallaşmasının önündeki eşiklerden birini oluşturur. Yoksulluk arttıkça bakım yükü artar, kamusal destek zayıfladıkça bu yük daha fazla kadının omzuna bırakılır. Kadınlar hem ekonomik güvencesizlikle hem de ev içi emeğin görünmez ağırlığıyla baş etmeye çalışırken, barışın gündelik hayata yerleşmesi zorlaşır

1800’lerin sonlarına doğru, bir gün içerisinde iş saatlerinin 14 saate vardığı, emeğin sadece karın doyurabildiği, insan yaşamının tümünün neredeyse sadece üretime zorlandığı bir düzende işçiler bu düzene dur deme cesareti göstermişti. ABD’de başlamıştı 1 Mayıs. İstenen ise insani koşullarda çalışmak, yani günde 8 saat çalışmaktı. Sokağa çıkan yüzlerce emekçinin direnişi bastırılmış olsa da emeğin itiraz hafızasına kazınan bir kırılma noktası olarak kaldı. 1 Mayıs, bu anlamıyla yalnızca bir tarih değil; insani yaşam koşullarında yaşamak, yoksulluğa karşı, savaşa ve sömürüye karşı kendisini yeniden hatırlama biçimidir.

Bu hafıza, zamanla farklı bedenlerde, farklı coğrafyalarda yeniden anlam kazanır. Türkiye’de ise emeğin dili çoğu zaman kadınların sessizliğinde yeniden kurulur. Çünkü kadınların emeği çoğu zaman istatistiklere, tanımlara ya da kamusal görünürlüğe sığmaz. O emek, evin içinde, göç yollarında, savaşın ve yoksulluğun tam ortasında birikir. Günün başlangıcıyla birlikte başlayan ve günün sonunu tanımayan bu süreklilik, yalnızca yaşamı sürdürmez; aynı zamanda parçalanana bir arada tutar.

Ortadoğu’da yüz yıllardır süren savaşların yol açtığı zorla yerinden edilme ve göç ile Midyat’ta ve Diyarbakır’ın Bağlar semtinde Rojava’dan ve Şengal’den gelen kadınlarla yürüttüğüm psikososyal destek çalışmalarında gözlemlerim, bu görünmeyen emeğin ne kadar katmanlı olduğunu defalarca gösterdi. Kadınların kendilerine ayırabilecekleri neredeyse hiçbir zaman yoktu. Sabah altıda başlayan gün, çocukların sorumluluğundan ev işine, üretimden bakım emeğine kadar birbirine eklenen yüklerle devam ediyor, gün hiçbir zaman gerçekten bitmiyordu. Ev içi emek biterken geçim emeği gece boyunca boncuk işi almak, yazma oyası ve patik örmekle devam ederdi. Emek, burada tekil bir faaliyet değil; kesintisiz bir yaşam biçimiydi.

Bu yalnızca göçle sınırlı bir durum da değildi. Kendi yaşamımda da erken yaşlardan itibaren ev içi emeğin doğal bir sorumluluk gibi, hatta benim için bir zorunluluk olmasına tanıklık ettim. Yemek yapmak, temizlik yapmak, düzeni sağlamak... 10 yaşından itibaren yemek yapmayı görev bilmek, temizliği en iyi yapmalıyım tabusu... Bir taraftan da okula gidebilmek ve gitmenin koşulunun çalışkan olunması. Bunların hepsi bir yandan görünmez bir görev alanı yaratırken, diğer yandan “iyi olmak” ile “kabul edilmek” arasındaki ilişkiyi de belirliyordu. Başarının, sorumlulukları yerine getirmekle ölçüldüğü bir düzende, kendini unutmak çoğu zaman fark edilmeden öğreniliyordu.

Annem ve çevremdeki diğer kadınların hayatı da bunun bir devamıydı. Sekiz çocuklu ve evin diğer üyelerinin olduğu toplam 15 kişilik bir evde, sabahın ilk ışıklarıyla tarlaya gider, domates mi patlıcan mı artık o gün ne biçilip hale gönderilecekse onu bitirir, eve döndüğünde ise ev içi emeğin yeniden başladığı bir döngüye girerdi. Onun itiraz etmemiş olması, bu yükün görünmezliğini değiştirmede. Ama zamanla fark ettiğim şey, bu sessizliğin içinde bile bir süreklilik olduğuydu. Benim itirazım ise bu sürekliliğin içinden doğdu. Yıllar sonra bu emeğin adını koydukça, ona karşı sessiz kalmanın da bir politik alan olduğunu gördüm.

Bu fark ediş, yalnızca bireysel bir bilinçlenme değildi. Aynı zamanda daha geniş bir eşitsizlik rejimine bakma zorunluluğuydu. Çünkü kadınların ev içindeki görünmeyen emeği, bireysel bir yük değil; toplumsal düzenin en derin yerinde yeniden üretilen bir eşitsizlik biçimidir.

Bugün Ortadoğu’da süren savaşlar bu eşitsizliği daha da görünür ve daha da ağır hâle getiriyor. Yerinden edilme, kayıp, belirsizlik ve sürekli yeniden başlamak zorunda kalma hâli, kadınların yaşamında kesintisiz bir zorlanma yaratıyor. Göç, yalnızca bir mekân

değişimi değil; hafızanın, aidiyetin ve gündelik hayatın parçalanmasıdır. Ancak bu parçalanmanın içinde kadınlar, yaşamı yeniden kurma sorumluluğunu çoğu zaman tek başına üstlenir.

Bir psikolojik danışman olarak tanık olduğum şey ise şudur: Kadınlar kendi yaslarını çoğu zaman erteler. Hatta bu yası yaşamanın fırsatı çoğu zaman isteseler de tanınmaz. Çünkü yaşamı sürdürme sorumluluğu, çoğu zaman önce başkalarının yaralarını sarmayı gerektirir. Bu durum, travmanın yalnızca bir olay değil, tekrar eden bir deneyim olarak yaşanmasına neden olur. Her yeni kırılma, eski yaşanmışlıkların üzerine eklenir. Buna rağmen kadınlar yaşamı yeniden kurmaya devam eder. Kurulacak olan yaşamın eşitlik ve sömürsüz bir düzen üzerine inşa edilmesi ise bunun olmazsa olmazıdır. Bu, yalnızca bir dayanıklılık değil; görünmeyen bir barış emeğidir.

Ev içi emek bu noktada yeniden düşünölmek zorundadır. Çünkü ev, yalnızca bir mekân değil; aynı zamanda güvenin, sürekliliğin ve aidiyetin yeniden üretildiği bir alandır. Kadınlar burada yalnızca bakım işi yapmaz; aynı zamanda duygusal yükü taşır, çatışmayı yatıştırır, kırılmaları onarmaya çalışır. Ancak bu emek çoğu zaman görünmez kalır ve doğal kabul edilir. Bu görünmezlik, savaşın ve kapitalist düzenin görünmeyen temel sorularından biridir.

Türkiye’de ve dünyada konuşılmaya çalışılan barış süreçleri de bu görünmez alanlardan bağımsız değildir. Kadın yoksulluğu ile ev içi emeğin görünmezliği arasındaki bağ, barışın toplumsallaşmasının önündeki eşiklerden birini oluşturur. Yoksulluk arttıkça bakım yükü artar, kamusal destek zayıfladıkça bu yük daha fazla kadının omzuna bırakılır. Kadınlar hem ekonomik güvencesizlikle hem de ev içi emeğin görünmez ağırlığıyla baş etmeye çalışırken, barışın gündelik hayata yerleşmesi zorlaşır. Savaşların yıkıcılığına karşı barışın sözünü yalnızca müzakere masalarında sınırlı tutmayan biz kadınlar, 1 yıldan fazla bir süredir Türkiye’de yürütölen barış ve demokratik toplum sürecinde, barışın toplumsallaşması için emek verirken Barışa İhtiyacım Var Kadın inisiyatifini kurduk. Bir yıldan fazla bir süredir taleplerimizi her yerde dillendirmeyi görev bildik. Burada savaşların kadın yoksulluğu ve görünmeyen ev içi emeği ne kadar derinleştirdiğini daha da somutlaştırmak için TBMM’de kurulan komisyona sunduğumuz rapordan bir kesit vermek istiyorum:

“Kadınlar bu 50 yıllık savaşta öldüröldü, yakınlarını kaybetti, göçe zorlandı, gözaltına alındı, tutuklandı, işkenceye, tacize, tecavüze uğradı; yoksullaştırıldı, intihara süröklendi.

Zorla göç ettikleri kentlerde, ana dillerini konuştukları için ayrımcılığa uğradılar. Buna rağmen her seferinde yaşamı yeniden kadınlar kurmak zorunda kaldı. Hayatı devam ettirmenin de yas tutmanın da yükü onlara bırakıldı. Buna belki son zamanlarda hepimizin tanıklık ettiği en çarpıcı örneklerden biri olarak, 2016 yılında, 79 günlük ablukanın ardından Cizre'nin dümdüz edilmiş Sur, Nur, Cudi ve Yafes mahallelerini gösterebiliriz. O dönem Barış için Kadın Girişimi olarak oraya gidildiğinde yıkık binaların önüne hüznle çökmüş erkekler ve yıkıntıların arasında enkazlardan topladıklarıyla yaşam alanı kurmaya, ateş yakmaya, üstünde bir şeyler kaynatmaya gayret eden kadınlar vardı. Sorduğumuzda, 'Beslememiz gereken çocuklarımız var, oturup üzülecek vaktimiz yok' dediler. Yani kadınlar için hayatlarının yıkımına üzülecek vakit bile lükstü. Bu komisyonun barış için nasıl bir yasal çerçeve önereceğini tartışırken kadınların bu deneyimlerini görmezden gelemeyiz.

Bu savaşta en çok yoksullaştırılan kesim kadınlar oldu. Savunma Sanayii Bakanlığı verilerine göre, 2002 yılından 2021 yılına bu alanda toplam ciro 10'a katlandı. O hâlde soruyoruz: Savaş kimleri zenginleştirdi? Çok yakında bu Meclis 2026 bütçesi üzerine çalışmaya başlayacak. Örneğin bu bütçe kadınların yaşamın her alanında yaşadığı eşitsizliği gidermek için kullanılamaz mı? Bu rakamlarla kaç kreş, kaç kadın sağlığı merkezi, kaç sığınak açılabilir? Bu ülkede asgari ücret ve emekli maaşını düşününce, bir tarafta savaşa harcanan milyar dolarlar, bir tarafta açlık sınırının altında yaşayan halk var. Bu yoksulluğu kadınlar katmerli yaşıyor. Çünkü kadınların 3'te 2'si zaten ücretli istihdamın dışında, çalışanların önemli bir kısmı kayıtsız veya yarı zamanlı, kayıtlı tam zamanlı istihdamda olanların ise yarısından fazlası asgari ücretli. Yani cebine asgari ücretten fazla maaş girenler 10 kadından biri bile etmiyor. Burada görüyorsunuz. Bunun bölgesel bir boyutu da var. Kadın istihdamının en düşük olduğu iller Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt. Burada Türkiye geneliyle karşılaştırmayı görüyorsunuz. Dolayısıyla bölgesel savaş ile Kürt illerinde 1990'lardan bu yana uygulanan kalkınmayı engelleme, göç ettirme, geçimlik ekonomiye el koyma politikası ve kadınların katmerli yoksulluğu arasında bir bağ var.”

Bu kısım Türkiye'de yaşananları bizler için somutlaştırırken dünyada ve Ortadoğu'da da bu durumu görmekteyiz. Barışa İhtiyacım Var Kadın İnisyatifi olarak 28 Mart'ta gerçekleştirdiğimiz online sempozyumda İran, Irak, Suriye ve Rojava'dan kadın konuşmacıların savaşa karşı kadınların barış mücadelesi deneyimlerini aktarması yalnızca bir buluşma değil; farklı coğrafyalardan kadınların ortak bir deneyimi dillendirdiği bir karşılaşma alanıydı. İran, Irak ve Suriye'den gelen kadın konuşmacılar, savaşın en ağır

yükünü taşıyanların kadınlar olduğunu, buna rağmen barışın en çok kadınların yaşamından yükseldiğini hatırlattı. Bu sözler, barışı soyut bir ideal olmaktan çıkarıp, doğrudan yaşamın içinden kurulan bir ihtiyaç olarak yeniden tanımladı.

İnisiyatifin açtığı bu zemin, kadınların deneyimlerini birbirine bağlayarak barışı yalnızca siyasal bir başlık değil, gündelik hayatın içinde kurulan bir ilişki biçimi olarak düşünmeye davet ediyor. Çünkü bizler için barış, yalnızca çatışmanın sona ermesi değil; emeğin görünür olması, yükün paylaşılması ve yaşamın yeniden kurulabilmesidir.

Ve belki de en temel hakikat şudur: Kadınların ev içinden, göç yollarından, savaşın ve yoksulluğun içinden taşıdığı bu görünmeyen emek, barışın en gerçek zeminini oluşturur. Çünkü barış, en çok da kimsenin görmediği yerde, kadınların ısrarla sürdürdüğü yaşamın içinde filizlenir.

Son Not:

Barışa İhtiyacım Var Kadın İnisiyatifi TBMM Milli Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu'na Sunum -15.10.2025

Kadınların Köyü: Jinwar

Internationalist Commune-26 Nisan 2026

Bu köy, kadınların özgürce yaşayabilecekleri ve devletin, kapitalizmin ve ataerkilliğin giderek daha derin ve geniş bir biçimde sistematikleştiği uzun tarihsel süreçte sarsılan özgüvenlerini, güçlerini ve yaratıcılıklarını yeniden kazanabilecekleri özerk bir alan olacak

Kürt Kadın Hareketi'nden bir şeyler öğrenmek, Kürt dostlarımız ve yoldaşlarımızla birlikte yaşamak ve çalışmak hem burada hem de dünyanın başka yerlerinde toplumsal örgütlenmenin canlı alternatiflerini inşa etme ve savunma devrimci sürecinin bir parçası olmak amacıyla, kadınlar ve feminist enternasyonalistler olarak Rojava'ya geldik. Deneyimlerimizi paylaşmak, tartışmak ve bu kez Jinwar üzerine düşüncelerimizi kaleme almak istiyoruz.

Buğday tarlalarının arasında küçük bir köy inşa ediliyor. Evler, tıpkı bu bölgede binlerce yıldır yapıldığı gibi, geleneksel ve en sürdürülebilir yöntemle kerpiçten inşa ediliyor. Yeni dikilen bahçe peyzajda değişiklik yaratıyor; küçük meyve ağaçları, zeytin ağaçları, domates fideleri, salatalık, karpuz, kırmızı biber, patlıcan ve etrafta çılgınca büyüyen bir sürü semizotu, bilinçli olarak ekilmeden büyümek için sadece biraz suya ve toprağa ihtiyaç duyuyor. Kadınlar çamurda çıplak elleriyle çalışarak, bu köyün evlerini inşa edecekleri tuğlaları yapıyor. Köyün adı Jinwar ve burası bir kadın köyü olacak.

“Jin” kelimesi Kürtçe’de anlamlı bir ifadedir: “kadın” anlamına gelir, ancak aynı zamanda “hayat” anlamına gelen “jîn” kelimesine de yakındır. Kürtçe’de “war” kelimesi “mekân”,

“toprak”, “yurt” anlamına gelir. Jinwar, özgür ve komünal bir yaşam vizyonuna dayalı olarak kadınların bir araya gelip birlikte yaşayacağı ve çalışacağı bir kadın mekânı olacak. Bu proje, demokratik konfederalist paradigmanın üç temel ilkesi olan demokrasi, ekoloji ve kadınların kurtuluşuna derinden bağlı öncü bir girişimdir.

Son yıllarda Rojava/Kuzey Suriye’deki kadınlar, toplumun her alanında, dünyanın dört bir yanındaki kadınlara ilham veren bir öz-örgütlenme temeli oluşturdu. Yine de kadınlar, özerk bir yaşam için verdikleri mücadelede hâlâ pek çok zorlukla karşı karşıya. Ataerkil yapılardan kurtulmak, burada da her yerde olduğu gibi zorlu bir süreç. Ataerkil aile yapıları büyük bir etkiye sahip ve kadınların çoğu, ancak evlendiklerinde anne babalarının evinden ayrılma imkânına sahip olmakta. Geleneksel aile düzeninden vazgeçmeye karar veren kadınlar, genellikle YPJ gibi kadın özsavunma güçlerine katılarak, hayatlarını devrimi ve halkı savunmaya adıyorlar. Jinwar projesi, kadın merkezli bir ahlak ve değerler üzerine kurulu özgür bir yaşam sürmek için yeni bir alan yaratmayı hedefliyor. Burası, evlenmek istemeyen ancak özerk bir yaşam arayan; savaşta eşlerini ve diğer akrabalarını kaybetmiş ya da çocuklarıyla birlikte kalacak uygun bir yeri olmayan kadınların mekânıdır. Burası aynı zamanda savaş ya da diğer ataerkil baskılar nedeniyle şiddet görmüş ve bundan kurtulmak isteyen kadınlar için de bir alan. Nitekim Jinwar bize devrimi bütüncül bir bakış açısıyla görmeyi öğretiyor. Elleri tüfeklerle mücadele eden kadınlar ile elleri çamurla kaplı olarak çalışan kadınlar, özgür bir toplum vizyonu uğruna farklı cephelerde mücadele eden aynı devrimin parçalarıdır.

Rojava’da bir kadın köyü kurma fikri, kadın hareketindeki kadınların yıllardır kurdukları bir hayaldi. Bir yıl önce, birçok kadın ve özerk kadın örgütü nihayet bir araya gelerek Jinwar’ın kurulması için bir komite kurdu. Bunun ardından altı ay boyunca görüşmeler, planlama ve altyapı hazırlıkları yapıldı. Bu süreç, 2017 ilkbaharının başında köyün fiili inşaatının başlamasına yol açtı. Yaşam için ayrılmış otuz ev ve ortak bahçecilik projesinin yanı sıra, çocuklar için bir okul, bir kadın akademisi (burada Jineoloji’nin tüm alanlarındaki bilgiler toplanacak, paylaşılacak ve uygulamaya aktarılacak), bir kültür ve sanat merkezi ile doğal tıbbı odaklanan bir sağlık merkezi de yer alacak. Sosyal yaşam, köyün merkezini oluşturur ve bu anlayış Jinwar’ın mimarisine ve altyapısına da yansıtılmalıdır. Jinwar bir komün olarak düzenleneceğinden, köyün merkezi meclislerin toplanacağı mekanın yanı sıra bir çay bahçesi ve birlikte buluşmak, yaşamak ve çalışmak için diğer mekanlarla şekillenecektir.

Kadınlar, ortak bahçeyi kurarak köy için bir kendi kendine yeterlilik temeli oluşturmayı hedefliyor; aynı zamanda, yaşamın temel bir parçası olarak toprağa ve besleyici gıdalara olan bağlarını sürdürmeyi de amaçlıyorlar. 1970'lerden bu yana Suriye rejiminin tarımı sanayileştirme politikalarının sonucu olarak yarı çölleşmiş ve buğday tek kültürünün hâkim olduğu bir bölgede, ayrıca Türk devletinin Rojava'ya karşı yürüttüğü ve su kaynaklarını keserek bölgeyi yavaş yavaş kurutmaya amaçlayan savaşın ortasında, büyük bir ekolojik bahçe ve meyve ağaçları yetiştirmek başlı başına canlı bir direniş eylemidir. Bu, bölgeyi değiştirecek, toprağı canlandırarak ve bir komünün toprakla nasıl sürdürülebilir bir şekilde yaşayabileceğini ve çalışabileceğini gösteren bir örnek oluşturacaktır.

Kadınlar, zihinsel, fiziksel ve duygusal her açıdan erkeklerden ve ataerkil sistemden kopmazlarsa asla özgür olamazlar.

— Abdullah Öcalan

Bu köy, kadınların özgürce yaşayabilecekleri ve devletin, kapitalizmin ve ataerkilliğin giderek daha derin ve geniş bir biçimde sistematikleştiği uzun tarihsel süreçte sarsılan özgüvenlerini, güçlerini ve yaratıcılıklarını yeniden kazanabilecekleri özerk bir alan olacak. Böyle özerk bir alan, nefes alabileceğimiz bir mekan, ataerkil sistemin yıkıcı etkisini aşabileceğimiz ve birlikte yaşama konusunda özgürleştirici bir yaklaşımı geliştirebileceğimiz ve uygulayabileceğimiz bir mekan haline gelebilir. Bu aslında Abdullah Öcalan'ın "Kopuş Teorisi" olarak adlandırdığı bir fikri uygulamaya koyuyor: Kadınlar, zihinsel, fiziksel ve duygusal her açıdan erkeklerden ve ataerkil sistemden kopmadıkları sürece asla özgür olamazlar. Dolayısıyla, ataerkil iktidar ve baskı yapılarının dışında güçlü ve anlamlı bir temele sahip olan özgür ve bağımsızlaşmış kadınlar, erkekleri de ataerkil yapılar içindeki ayrıcalıklarına, baskıcı tavırlarına ve zulümlerine karşı çıkmaya zorlayabilir ve onları toplumsal cinsiyet özgürlüğü mücadelesinde sorumluluk almaya çağırabilir. Toplumu değiştirmek için kendimizi örgütleyebileceğimiz alanlara ve yapılara ihtiyacımız var. Jinwar, her hareketimizin ataerkil bir bakışla yargılanmadığı, bilgi ve özgüvenimizi yeniden inşa edebileceğimiz güvenli ve cesur bir özerk mekan olabilir. Günümüz kadınlarının yaşamını, tüm zamanların kadın kültürünün mirası ve bilgeliğiyle birleştiren, alternatif toplumsal yaşam ve çalışma biçimlerini hayata geçirdiğimiz, bunlar üzerinde düşündüğümüz, daha da geliştirdiğimiz ve hep birlikte savunduğumuz bir mekan.

Gerçekten de Jinwar, bir kadın devrimi olarak bilinen Rojava devriminin sosyo-politik ideallerinin küçük ölçekte hayata geçirilebildiği bir yerdir. Yine de Jinwar, kendisini kapalı bir topluluk olarak görme ve kapalı bir alanda büyük bir toplumsal vizyonu hayata geçirme hatasına düşmüyor. Jinwar'daki kadınlar kendilerini devrimin bir parçası olarak görüyor; demokratik konfederalizm vizyonunun giderek yaygınlaşan akımına dahil olarak etik ilkeleri ve toplumsal örgütlenmenin temel yöntemlerini paylaşıyorlar. Jinwar, bir kadın komünü olarak Kongreya Star çatısı altında örgütlenen komünler, kooperatifler ve konseyler ağının bir parçası olacak. Böylelikle özerk kadın alanları ve yapıları birbirleriyle bağlantılı hale gelip ve kendi ihtiyaçlarına göre örgütlenebilecekler. Ayrıca, çevre köylerden gelen insanlarla yoğun bir etkileşim sürerken, farklı kantonlardan ve hatta farklı ülkelerden kadınlar da çalışmalara ve tartışmalara katılmak üzere buraya geliyor.

Jineoloji; etik/estetik, ekonomi, demografi, ekoloji, tarih, sağlık, eğitim ve siyaset alanları başta olmak üzere, toplumun tüm alanlarında alternatifler geliştirmeyi ve bunları hayata geçirmeyi hedefler.

Bağlantının bir diğer temel dayanağı ise, Jinwar'da da uygulanacak, paylaşılacak ve daha da geliştirilecek olan kadınların alternatif sosyal bilimi Jineoloji'dir. Jineoloji, ataerkil sistemden kökten farklı bir bilgi temeli, ortak bir bilinç ve yaşam anlayışı oluşturmayı

amaçlamaktadır. Batı bilim kurumlarından ortaya çıkan bilgilerin çoğunun aksine, Jineoloji toplumdan kopuk değildir ve bilgiyi ve gerçeği, etik bir yaşam sürme pratiğiyle iç içe olan bir şey olarak algılar. Tarihin her dönemindeki kadın birikimi ve direnişinin zengin geçmişine dayanan Jineoloji; etik/estetik, ekonomi, demografi, ekoloji, tarih, sağlık, eğitim ve siyaset alanları başta olmak üzere, toplumun tüm alanlarında alternatifler geliştirmeyi ve bunları hayata geçirmeyi hedefler. Bu alanlar soyut kategoriler değil; hepsi daha geniş bir anlayış ve toplumsal uygulamayla bağlantılıdır. Jinwar'da ekonomi ve ekoloji üzerine bir eğitim verilecekse, bu eğitim, topluluk bahçelerindeki uygulamaların ve kooperatif ağının bir yansımasıyla bağlantılı olacaktır. Konu siyaset olduğunda ister bir kadın komününde, ister bir köy konseyinde, ister tüm toplum düzeyinde olsun, asıl mesele insanların birbirleriyle nasıl etkileşim kurdukları, sorunları nasıl çözdükleri ve kararları nasıl aldıklarıdır. Jineoloji, Kürt Kadın Hareketi tarafından geliştirilmiştir; ancak dünyanın diğer bölgelerinde de giderek daha fazla tartışılmakta, farklı geçmişlere sahip kadınlara ve feministlere ilham vermekte ve onları bir araya getirmektedir. Tüm bu yönleriyle, Jinwar'da kazanılan deneyimler tüm topluma geri kazandırılabilir ve özgür ve etik bir topluma doğru dönüşüm sürecinin bir parçası haline gelebilir.

Bu çelişkilerle yüzleşirsiniz, onları tüm kökleriyle ve katmanlarıyla görürsünüz, çatışmalardan kaçınmazsınız ve her gün birlikte çözümler bulursunuz.

Jinwar'ın bir başka etkileyici yönü: Devrimci bir toplumsal sürecin beraberinde getirdiği çelişkilerle ve zorluklarla yüzleşmekten korkmaması. Ataerkil zihniyetle mücadele, henüz köyün planlama ve inşaa aşamasında başlar. Deneyimli bir grup kadınla kerpiç taşlarından bir duvar örmek üzereyken, yanınızdan geçen ilk erkek, kerpiç işçiliğinden hiç anlamasa bile, sanki uzmanmış gibi davranarak taşları elinizden alırsa ne yaparsınız? Cinsiyetlerin karışık olduğu bir grup ilk kez çalışmaya yardım etmeye gelirse, ancak geleneksel kurallara göre kadınlar ve erkekler birlikte yemek yemediği için toplu öğle yemeğine sadece erkekler katılırsa ve bu yüzden artıkları yemek üzere yerlerinde kalanlar erkekler değil de kadınlar olursa ne yaparsınız? Jinwar Komitesi'ndeki kadınlardan öğrenebileceğimiz şey şudur: Bu çelişkilerle yüzleşirsiniz, onları tüm kökleriyle ve katmanlarıyla görürsünüz, çatışmalardan kaçınmazsınız ve her gün birlikte çözümler bulursunuz. İdeallerinizde ve birbirinizle olan bağınızda net kalırken, açık görüşlülüğünüzü ve günlük yaşamda karşılaştığınız sorunlarla başa çıkma yeteneğinizi de kaybetmezsiniz. Bağlılık, topluma ve insana duyulan derin bir aidiyet, ortak etik değerler, sabır, net bir odak noktası ve paylaşılan bir vizyona dayanan bir tutum. Aynı zamanda; kolektif düşünme, eleştiri ve özeleştirme için komitenin düzenli aralıklarla yaptığı

toplantılara dayanır. Ve bu, kadınların uzun süredir mücadele ettikleri kadınların kurtuluşunu ortak bir temel olarak alan, gelişen yapılarla ve demokratik konfederalizm vizyonuyla kurulan bağa dayanmaktadır. Jinwar, hatasız küçük bir ütopya haline gelmeyecek, ancak dürüst bir etkileşimin, umudun, değişme isteğinin ve anlamlı bir toplumsal yaşamı sürdürme ve savunma arzusunun hakim olduğu bir yer olabilir. Bunun için büyük bir adanmışlık, sevgi ve çaba gerekiyor.

Tüm bunları fark edip bu hareketin bir parçası olursanız, devrimin ve onun değerlerinin her gün saldırı altında olduğunu görmek dayanılmaz hale gelir. Derin ataerkil ve faşist zihniyetlerin yönlendirdiği, devrimci kazanımları silip kadınların gücünü ve direnişini kontrol altına almayı amaçlayan saldırılar var; bir de kapitalist modernitenin liberal güçleri aracılığıyla, devrimci ahlakı ve özünü yavaş yavaş baltalamaya eğilimli saldırılar var. Bu saldırılara karşı her zaman doğru savunma yolunu bulmak elbette kolay değil, ancak Jinwar gibi projeler bize bir yol olduğunu ve bu projelerde yaşayan toplumsal vizyonu, güçlü umut çekirdeğini ve canlı direnişi yaşatıp savunmamız gerektiğini hatırlatıyor. Jinwar; ataerkil yapılara ve zihniyetlere karşı mücadele eden, anlamlı bir devrimci yaşamı, kültürü ve etiği savunma ve yaşama iradesine sahip olan herkesle bağ kuran; küresel direnişin ve alternatifler yaratma arayışının temsillerinden biridir. Mücadele aynıdır. Amacımız bu bağı somutlaştırmak, dostlarımızın burada edindiği deneyimlerden ders çıkarmak, devrime katılmak ve ortak bir temelde birbirimizle bağlantı kurmak, birbirimizi desteklemek ve savunmaktır.

Jin, Jiyen, Azadî!

Çeviri: <https://theanarchistlibrary.org/library/internationalist-commune-women-s-village-jinwar.pdf>

Çeviren: Bîrgül Daş

Ataerki Yazılım Güncelledi: Acının Metalaşması ve Dijital Kadın Kırımı

Ezgi Sıla Demir-26 Nisan 2026

İşte tam da bu yüzden, küresel literatürde bu durum artık sıradan bir istismar vakası olarak görülüyor. Bu vahşet, “Cins Kırımı”nın (Femicide) yeni ve en karanlık alt versiyonu olan “Dijital Kadın Kırımı” olarak tartışılıyor. Bu, geleneksel kadın cinayetlerinden çok daha farklı; bedeni ortadan kaldırmayan ama kadının varoluşunu, onurunu ve yaşam hakkını her saniye yeniden yok eden, kadını “yaşarken öldüren” sınırsız bir kırım türü

Ataerki, çağın ruhuna uygun olarak yazılımını güncelledi. Artık mesele sadece kapalı kapılar ardındaki kaba kuvvet değil; meselenin asıl ürpertici yanı, kadının en mahrem anlarının, evliliğin “güvenli” sayılan o kutsal duvarları arasında dijital bir metaya, ticari bir mala dönüştürülmesi.

CNN’in ortaya koyduğu rapor [1], yüzümüze çok ağır bir gerçeği çarpıyor: Eskiden şiddet bir “eylem”di; şimdi ise ebediyen tüketilen bir “içerik”. Bu dönüşümün arkasındaki sosyolojik kırılmaları üç ana eksende okumak zorundayız:

1. Mahremiyetin Araçsallaştırılması ve Suç Mahalline Dönüşen Evler

Yüzyıllardır “aile mahremiyeti” denilerek dış dünyaya kapatılan, devletin ve toplumun “karı koca arasına girilmez” diyerek dokunulmaz kıldığı o gri alan; bugün 62 milyonluk bir izleyici kitlesi için devasa bir içerik üretim merkezine dönüşmüş durumda. Mahremiyet, burada kadını koruyan bir örtü veya sığınak değil; bizzat faili gizleyen, suçun üstünü örten bir görünmezlik pelerini görevi görüyor. Evlilik içi mahremiyet, faili koruyan bir “hukuksuzluk alanı” olarak yeniden inşa ediliyor.

2. 62 Milyonluk Röntgencilik: “Cila Toplumu”nun Karanlık Pazarı

Şiddetin kaydedilmesi ve pazarlanması, artık bireysel bir öfke krizinden çıkıp, küresel bir talebe dönüştüğümüzü kanıtlıyor. 62 milyon kişi sadece izlemiyor; bu vahşetin aktif finansörü oluyor. Burada Marx’ın “Meta Fetişizmi”nin en kan dondurucu haliyle karşı karşıyayız. İnsanın acısı, dijital ağda tüketime sunulan sıradan bir nesneye dönüşüyor. Bu, pürüzsüz ve parlak ekranların hâkim olduğu “Cila Toplumu”nun en vahşi yüzü: İzleyiciler sadece bir videoyu değil, bir insanın yok edilmesini, bir bedenın ıstırabını satın alıyorlar. İnsan hakları örgütlerinin buna “Dijital Kölelik” demesi boşuna değil.

3. Mülkiyetin Küreselleşmesi ve “Dijital Kadın Kırımı”

Mülkiyet ilişkisi çok boyutlu bir hal aldı. Eskiden fail “karım benim mülkümdür, evimde istediğimi yaparım” derken; şimdi “karım benim mülkümdür, onu tüm dünyaya pazarlayabilirim” kibrine evrildi. Eril tahakküm, dijital ağlarla küreselleşti ve endüstriyelendi.

Daha da korkuncu; şiddet eskiden fizikseldi, yaşanır ve biterdi. Şimdi ise kaydediliyor ve ebedileştiriliyor. Video internette kaldığı sürece, şiddet her saniye, her tıkla yeniden işleniyor. Kadın için “iyileşme” ihtimali ortadan kalkıyor, çünkü travma dijital evrende ölümsüzleşiyor.

İşte tam da bu yüzden, küresel literatürde bu durum artık sıradan bir istismar vakası olarak görülüyor. Bu vahşet, “Cins Kırımı”nın (Femicide) yeni ve en karanlık alt versiyonu olan “Dijital Kadın Kırımı” olarak tartışılıyor. Bu, geleneksel kadın cinayetlerinden çok daha farklı; bedeni ortadan kaldırmayan ama kadının varoluşunu, onurunu ve yaşam hakkını her saniye yeniden yok eden, kadını “yaşarken öldüren” sınırsız bir kırım türü.

Sonuç Olarak: Algoritmaların Suç Ortaklığı

Karşımızdaki bu endüstriyel misojini, sadece ahlaki bir çöküş değil, aynı zamanda dijital kapitalizmin geldiği son noktadır. Algoritmalar basit bir müzik telif hakkını saniyeler içinde yakalayıp engelleyebiliyorken, bu devasa istismar ağlarını, Dijital Kadın Kırımı’nı neden “görmüyor”?

Çünkü bu sistemde acı satıyor, şiddet tıklanıyor ve kadın bedeni üzerinden milyon dolarlık bir ekonomi dönüyor. O yüzden dünyada artık “platformların sorumluluğunu” değil, doğrudan doğruya “platformların suç ortaklığını” konuşmak zorundayız. Şiddeti bir ticaret

aracı haline getiren failer kadar, o şiddete “reyting” ve “algoritma” diyerek pazar açan bu dijital düzen de bu kırımın tam merkezindedir.

Son Not:

[1] DİPNOT – CNN Raporu Detayı Orijinal Metin (CNN Equals Investigation, Nisan 2026): “CNN Equals Investigation has uncovered a porn website in which married men were seen uploading videos of drugging their wives, and assaulting them once they were unconscious. The website, which received over 62 million visits in one month, contained over 20,000 videos of what has been described as ‘sleep’ content. The content is uploaded with tags such as #passedout and #eyecheck.”

Türkçe Çevirisi: “CNN Equals araştırması, evli erkeklerin eşlerine ilaç/uyuşturucu verip bilinçleri kapalıyken onlara cinsel saldırıda buldukları videoları yükledikleri bir porno sitesini ortaya çıkardı. Bir ayda 62 milyondan fazla ziyaret alan web sitesinde ‘uyku’ (sleep) içeriği olarak tanımlanan, #passedout (baygın) ve #eyecheck (göz kontrolü) gibi etiketlerle yüklenen 20.000’den fazla video bulunuyordu.”